

Finans gündemi

Borsanın değişim yolculuğu

İMKB'nin İstanbul Altın Borsa'sını ve VOB'u da yanına alarak İstanbul Borsa'sına dönüşüm hikayesi.

İzinli bankacılık

1 Eylül'de başlayan yeni dönemde, bankalarla bireysel müşterilerinin ilişkileri yeniden şekillendi.

İslami bankacılık iki kat büyüyecek

Türkiye'de katılım bankalarının finansal ürün ve hizmetlerinde artış var.

Değer yaratan 5 önemli kaldıraç

Sigorta sektöründe risk yönetimiyle değer yaratmada beş önemli kaldıraç öne çıkıyor.

Bankaların 2014 ajandası

KPMG Amerika'nın bankacılık eğilimlerini ortaya çıkaran büyük anketinden çıkan çarpıcı sonuçlar...

BORSANIN DEĞİŞİM YOLCULUĞU

İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB) 27 yıl önce 80 şirketle yola çıktı. Zaman içinde pek çok değişimden geçen İMKB, geçtiğimiz nisan ayında İstanbul Altın Borsası'nı ve VOB'u da yanına alarak Borsa İstanbul'a dönüştü. Dönüşümden sonra dünya borsası olma yolunda pek çok önemli adım atıldı. Teknolojik altyapının geliştirilmesi, ürün çeşitliliğinin artırılması, halka arzların teşviki bu adımlardan bazılarıydı. 2016'da halka açılmaya hazırlanan Borsa İstanbul'da, finansal varlıkları çeşitlendirme çalışmaları da sürüyor.

Murat Alsan
Denetim Bölüm Başkanı,
Şirket Ortağı
E: malsan@kpmg.com
T: +90 216 681 90 02
M: +90 533 276 21 69

Cihan Doğrayan
Denetim, Müdür
E: cdograyan@kpmg.com
T: +90 216 681 90 67
M: +90 533 599 31 24

27

YIL ÖNCE KURULAN İstanbul Menkul Kıymetler Borsası (İMKB), yolculuğuna Borsa İstanbul Anonim Şirketi (Borsa İstanbul) olarak devam ediyor. Türkiye'deki 3 borsayı aynı çatı altında toplayan "Borsa İstanbul", 5 Nisan 2013 günü gerçekleşen gong töreniyle resmen faaliyetine başladı. 1986 yılının başında işlemlere başlayan İMKB, 2012 yılında yeni bir dönüşüm sürecine girdi. Yeni Sermaye Piyasası Kanunu'nun sağladığı hukuki zeminle birlikte değişim rüzgarını arkasına alan İMKB, İstanbul Altın Borsası ve İzmir Vadeli İşlemler ve Opsiyon Borsası, İstanbul'un uluslararası bir finans merkezi olmasında kilit rol oynayacak. Borsa İstanbul →

çatısı altında birleştirildi. Bu yeni yapının, borsaya yapacağı yatımlarda büyük esneklik, etkinlik ve hız kazandırması bekleniyor. Borsanın anonim şirket statüsüne kavuşturulması, İMKB'nin, İstanbul Altın Borsası'nın ve İzmir Vadeli İşlemler ve Opsiyon Borsası'nın Borsa İstanbul çatısı altında toplanması Türkiye sermaye piyasaları açısından tarihi bir gelişmeydi. Peki, bu noktaya nasıl gelindi?

YENİ BİR SÜREÇ

6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanunu, 30 Aralık Pazar günü Resmi Gazete'de yayımlandı ve bu çalışmalar yürürlüğe girdi. Bununla beraber yeni bir süreç başladı. 4 Nisan 2013'te Borsa İstanbul esas

sözleşmesi tescil edildi. Böylece İMKB ve İstanbul Altın Borsası'ndan oluşan Borsa İstanbul Anonim Şirketi kurulmuş oldu. Borsa İstanbul kurulduktan bir ay sonra VOB ortakları gönüllü olarak Borsa İstanbul'a müracaat ederek kanunun vermiş olduğu hakkı kullandılar ve paylarını değiştirdiler. Dolayısıyla Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, İzmir Ticaret Borsası, Garanti Bankası, İş Bankası, Akbank, Yapı Kredi Bankası, Vakıfbank, TSKB, Borsa İstanbul'un ortakları haline geldi.

FINANSAL ÇEŞİTLİLİK

Gerek teknolojik altyapının geliştirilmesi gerek ürün çeşitliliğinin artırılması gerek halka arzların teşviki gerekse uluslararası ilişki alanlarında geçtiğimiz yıl önemli gelişmelere sahne oldu. Bu dönüşümlerle daha esnek, etkin ve etkili bir yapıya kavuşan Borsa İstanbul, dünya borsası olma yolunda çok önemli bir mesafe kat etmiş durumda. Tüm bu yapılanlar, Borsa İstanbul açısından deyim yerinde ise bir "devrim" niteliğinde.

Borsa İstanbul, yatırımcılarına derinliği olan finansal varlıklar sunmak için satılan finansal varlıkları çeşitlendirme çabası içerisinde. Eskiden

Altın Borsası'nın ve İzmir Vadeli İşlemler ve Opsiyon Borsası'nın Borsa İstanbul çatısı altında toplanması Türkiye Sermaye Piyasaları açısından tarihi bir gelişmeydi.

Yeni borsada yeni ne var?

- 1 Pay senetleri ile devlet iç borçlanma senetlerine ek olarak pay senetlerine dayalı vadeli işlem sözleşmeleri ve opsiyon sözleşmeleri de devreye alındı.
- 2 Bu yıl, 5 Nisan 2013'te Borsa İstanbul'un yeni kurumsal kimliğiyle açılış gongunu çaldığında, endekse dayalı opsiyon ve vadeli işlem sözleşmeleri de işlem görmeye başladı.
- 3 Borsa İstanbul'un mevcut sertifikalar, opsiyonlar, vadeli işlem sözleşmeleri gibi ürünlerin derinliğini, hacmini artırma yönünde çalışmaları devam ediyor.
- 4 İşlem gören ama yeteri kadar hacim kazanmamış olan kıymetli madenlere dayalı ya da döviz kurlarına dayalı, türev enstrümanların derinleşmesi ve gelişmesi bekleniyor.
- 5 Emtiaya dayalı sözleşmelerin işlem göreceği gibi yeni piyasaların kurulması da gündemde.
- 6 Enerji piyasasının 2013 sonuna kadar Enerji Bakanlığı ile birlikte kurulması ve piyasa işletmecisinin Borsa İstanbul olması bekleniyor.
- 7 Yine önümüzdeki dönemde emtia ile ilgili, hem tarımsal emtia hem de diğer madenler demir, çelik, bakır gibi emtiaya dayalı sözleşmelerin hepsinin belirli bir takvim içerisinde alım satım işlemlerinin yapılması bekleniyor.

borsada ağırlıklı olarak sadece pay senetleri ile devlet iç borçlanma senetleri işlem görürken, bunlara ek olarak şimdi artık pay senetlerine dayalı vadeli işlem sözleşmeleri ve opsiyon sözleşmeleri de devreye alınmış durumda. 5 Nisan 2013'te Borsa İstanbul yeni kurumsal kimliğiyle açılış gongunu çaldığında, endekse dayalı opsiyon ve vadeli işlem sözleşmeleri de işlem görmeye başladı.

DERİNLEŞME SÜRÜYOR

Borsa İstanbul'un mevcut sertifikalar, opsiyonlar, vadeli işlem sözleşmeleri gibi ürünlerin derinliğini, hacmini artırma yönünde çalışmaları devam ediyor. İşlem gören ama yeteri kadar hacim kazanmamış olan kıymetli madenlere dayalı ya da döviz kurlarına dayalı, türev enstrümanların derinleşmesi ve gelişmesi bekleniyor. Emtiaya dayalı sözleşmelerin işlem göreceği gibi yeni piyasaların kurulması da gündemde. Enerji piyasasının 2013 yılı sonuna kadar Enerji Bakanlığı ile birlikte kurulması ve piyasa işletmecisinin Borsa İstanbul olması bekleniyor. Yine önümüzdeki dönemde, emtia ile ilgili, hem tarımsal emtia hem de diğer madenler demir, çelik, bakır gibi emtiaya dayalı sözleşmelerin hepsinin belirli bir takvim içerisinde Borsa İstanbul'da alım-satım işlemlerinin yapılması bekleniyor.

STRATEJİK ORTAKLIK

Borsa İstanbul, İstanbul Uluslararası Finans Merkezi projesinin odak noktası olarak uluslararası standartlarda finansal hizmet sunan bir borsa olabilmek için teknolojik altyapısını da iyileştirmeye devam ediyor. Bu nedenle Borsa İstanbul, stratejik ortaklıklarla teknoloji transfer edebilmek adına NASDAQ OMX ile temmuz ayında ön anlaşma imzaladı. NASDAQ OMX, ABD ve Avrupa'da çeşitli sermaye piyasası ürünlerinin alım satımının yapıldığı 26 piyasa, 3 takas merkezi ve 5 merkezi kayıt kuruluşunun sahibi olup kullandığı teknoloji, 50 ülkede faaliyet gösteren 70 piyasada kullanılıyor. Borsa İstanbul, böylece bütün varlık türlerinde alım satım, takas, piyasa gözetimi ve risk yönetimi uygulamalarına bütünlük bir yapıda imkan tanıyan NASDAQ OMX'in dünya standartlarında bilişim

BORSA TÜRKİYE'Yİ NASIL ETKİLEDİ?

MODERNLEŞMENİN ADIMLARI Sermaye ihtiyacı duyan ve büyümek isteyen üreticilerin, birincil piyasada şirket hisselerini arz etmesi ve söz konusu hisselerin ikincil piyasalarda alım satım işlemlerini kolaylaştıran gelişmeler, Türkiye'nin modern bir sermaye ülkesi olma yolunda atılan adımlar olarak kabul ediliyor. Önceleri çok basitçe çalışan İMKB seans odasının, dijital sisteme geçmekle hisselerin dijital sistemde korunmasına ve arz-talebin dijital sistemde karşılaşarak alım satım işleminin sistem içerisinde eş zamanlı gerçekleşmesine imkan sağladığı söylenebilir.

KURUMSALLAŞMAYI SAĞLADI Borsa İstanbul'da işlem gören şirket sayısı, 1986 yılında 80 iken 2013 Ağustos ayında 416'ya ulaşarak yaklaşık olarak 5 kat artış sergiledi. Borsada işlem görmek isteyen Türk ekonomisinin geleneksel yaklaşıma sahip büyük şirketleri, işlem görme kistaslarını sağlamak için kurumsallaşma çalışmalarına yönelmek zorunda kaldı ve bu da ekonominin uluslararası normlara kavuşmada bir dönüm noktası olarak nitelendirilebilir.

teknolojisi yazılım çözümünü, enerji sözleşmeleri de dahil olmak üzere tüm finansal sözleşmeler için kullanabilir hale gelecek. İki borsa, bölgede de etkin işbirliğinde bulunacak ve bu stratejik ortaklık, her iki tarafın üyelerine ve müşterilerine fayda sağlayacak uzun vadeli bir taahhüt olarak dikkat çekiyor. Borsa İstanbul'un 2016 yılının başında da halka arzının tamamlanması bekleniyor.

Borsa İstanbul çatısı altında gerçekleşen, başta "dönüşüm" olmak üzere tüm projeler, yatırımlar ve ortaklıklar, Türkiye ekonomisinin büyümesine paralel olarak gerçekleştiriliyor. İstanbul Uluslararası Finans Merkezi Projesi'nin temel taşı Borsa İstanbul, uluslararası bir finans merkezi, küresel bir oyuncu, yerli ve yabancı sermaye piyasası araçlarının işlem göreceği bir platform olma, dünya borsalarıyla işbirliğini artırma ve stratejik ortaklıklar kurma hedeflerinde ilerliyor. ●

GÜÇLERİN BİRLEŞTİRİLMESİ GEREKİYOR

YOĞUN REKABET Dünyadaki borsacılık sektörü, çok ciddi bir rekabet ortamında faaliyet gösteriyor. Borsalar gelişmiş ülkeler piyasasında birbirleriyle sürekli rekabet halinde. Bir yandan birbirleriyle rekabet ederken diğer yandan borsa dışı diğer organize alım satım platformlarıyla da rekabet ediyorlar. Bu yoğun rekabet ortamında dinamik ve etkin hareket edip verimliliğin esas alınması gerekiyor.

ÖLÇEK EKONOMİSİ Bütün bunlar için ise ölçek ekonomisi çok önemli. Bu nedenle dünyadaki bütün borsalar birleşmeyi tercih ediyor. Hem aynı ülke içerisinde piyasalar birleşiyor hem de ABD, Fransa, Belçika, Hollanda ve Portekiz borsaları hepsi bir araya geliyor. Dolayısıyla İstanbul'u uluslararası finans merkezi yapabilmek için bütün güçlerin birleştirilmesi gerekiyordu.

İZİNLİ BANKACILIK

Ehtiram İsmayilov

Bilgi Sistemleri Risk
Yönetimi, Müdür

E: eismayilov@kpmg.com

T: +90 216 681 91 61

M: +90 533 294 61 13

Türkiye Bankalar Birliği'nin yeni düzenlemesiyle bankacılıkta yepyeni bir döneme girildi. 1 Eylül tarihinin milat olduğu bu yeni dönemde, bankayla bireysel müşterilerinin ilişkileri yeniden şekillendi. Sözleşmelerden faiz ve ücretlere, şikayetlerden formlara kadar geniş bir yelpazede değişiklik getiren yeni düzenleme, müşterilerin onayının alınması ve bilgilendirilmesi esasına dayanıyor.

Türkiye Bankalar Birliği (TBB) tarafından, tüketici haklarının korunmasına yönelik olarak yeni bir düzenleme gerçekleştirildi. Bu düzenleme, bankalar ile bireysel müşterilerin arasındaki ilişkileri yeniden şekillendiriyor. Düzenlemenin yürürlüğe girmesiyle birlikte banka ve müşteri ilişkilerinde yeni bir dönem başladı. Bu yeni dönem, müşterilerin bankacılık hizmetleri konusunda

bankalar tarafından daha fazla bilgilendirildiği ve dolayısıyla giderek daha bilinçli tüketiciler haline dönüştüğü bir anlayış üzerinde yükseliyor.

BDDK'nın rehberliğinde ve uygun görüşü alınarak hazırlanan bu düzenlemeyle bankaların bireysel müşterilerini alacakları ürün ve hizmetler hakkında önceden açıkça ve doğru şekilde bilgilendirmesi hedefleniyor. →

Yeni düzende her bir ürün veya hizmetler için ayrı ayrı müşterilerin talebinin alınması artık zorunlu...

TEMEL DEĞİŞİKLİKLER

Yeni düzenleme, 1 Eylül 2013 tarihinden itibaren yürürlüğe girdi. Müşterilere maddi yükümlülük doğuran hususlarda yapılacak değişiklikler için getirilen bildirim ve bilgilendirme yükümlülükleri, 1 Eylül 2013 tarihinden önce yapılmış sözleşmeleri de kapsıyor.

Peki bu düzenlemeyle nasıl temel değişiklikler gerçekleşti? Öncelikle yeni düzenlemeyle bankaların bireysel müşterilerine sunabilecekleri hizmetleri ve müşterilerle yapacakları sözleşmelerin şekli belirlendi.

Sözleşmelerde yer alması gereken ana unsurlar, tarafların karşılıklı hak ve yükümlülükleri, sözleşmenin sona ermesi ve fesih şartları da düzenlendi. Her bir ürün veya hizmet için ayrı ayrı olmak üzere müşterinin talebinin alınması ise zorunlu hale getirildi. Sözleşmeler kapsamında müşterilere maddi yükümlülük doğuran hususlar, tanımlanacak bilgi formunda yer alacak şekilde ve sözleşmenin ayrılmaz bir eki olarak, bir nüshası müşteriye verilecek şekilde düzenlendi. Müşterilere maddi yükümlülük doğuran hususlardaki değişikliğin nasıl yapılacağı ve geçerlilik

“Faiz ve ücretlerdeki değişikliklerin, müşteriye en az 30 gün önce bildirilmesi zorunlu hale getirildi. Ayrıca, bildirim sonrasında müşteriye yeni dönem başladıktan itibaren 15 gün sonrasına kadar vazgeçme hakkı da verildi.”

kriterleri de saptandı. Düzenlemeye aykırı hareket eden bankalara ilişkin şikayetlerin değerlendirilmesi ve karara bağlanması kapsamında usul ve esaslar da düzenlendi.

SÖZLEŞMELERE ETKİSİ

Yeni düzenleme, sözleşmeleri yeniden şekillendiriyor. Buna göre 1 Eylül 2013 tarihinden itibaren bir bireysel bankacılık işlemi sözleşmesi imzalandıktan sonra sözleşmeye konu tüm bankacılık ürün ve hizmetleri için ayrı birer form düzenlenmesi gerekiyor. Bu formlarda, müşteriden tahsil edilecek faiz, ücret tutarları, bunların tahsil yöntemi, geçerli olduğu süre, geçerlilik süresi sonunda yapılacak değişikliğin tutarı ya da oranı ve değişikliğin hangi esasa göre yapılacağı bilgileri de yer alıyor.

Tüm bankalar tarafından ortak olarak kullanılan bu formlar, banka ve müşteri tarafından imzalanarak bir nüshası müşteriye teslim ediliyor. Böylelikle müşterilerin o ürünle ilgili oluşan toplam masraflardan ya da masraf türlerinden haberdar olması sağlanıyor. İmzalanan sözleşmeye konu olan bir ürünün kullanılmaya başlanmasından önce müşterinin talebinin alınması zorunlu hale getiriliyor. Müşteri talebinin yazılı olarak alınması esas olmakla birlikte talep, ATM, kısa mesaj ya da telefon aracılığıyla da alınabiliyor.

MÜŞTERİ VAZGEÇEBİLİR

Yeni düzenleme faiz ve ücretlerdeki değişikliklerin de müşteriye en az 30 gün önce etkin bir yolla bildirilmesini zorunlu hale getiriyor. Bu bildirim üzerine müşteriye, yeni dönem başladıktan itibaren 15 gün sonrasına kadar ürünü veya hizmeti kullanmaktan vazgeçme hakkı veriliyor. Bu hakkın kullanılması halinde müşteriden yeni döneme ilişkin olarak hiçbir şekil ve surette ilave faiz veya ücret talep edilemiyor.

Bir takvim yılı içinde ücret, masraf ve komisyonlarda yüzde 20'nin üzerinde artış öngören değişiklikler için de ayrıca talep alınması zorunlu hale getiriliyor. Artış oranının yüzde 20'nin altında olması durumunda ise müşterilere bilgi verilmesi gerekiyor. Havale, elektronik fon transfer (EFT) sistemi gibi anlık işlemlerde ise işlem anından önce bilgilendirme yapılıyor.

Banka ve bireysel müşteri ilişkisinde, bir bankanın sözleşmeye aykırı bir uygulamaya yer verdiği iddiasıyla yapılan şikayetlerde yargı aşamasına gerek olmadan da bankanın sözleşmeye aykırı davrandığı Türkiye Bankalar Birliği nezdinde tespit edilirse bankaya Birlik Yönetim Kurulu tarafından para cezası uygulanıyor. ●

Kaynak:

*Müşteri Şikayetleri Hakem Heyetinin Oluşumu, Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında Tebliğ
*Türkiye Bankalar Birliği'nin Bankalar ile Bireysel Müşterileri Arasında İmzalanacak Sözleşmelerin Şekil ve İçeriğinde Yer Alması Gereken Asgari Hususlar ile Sözleşmelerin Uygulanacağı İşlemlere İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ

Hakem heyetlerinde neler değişti?

YENİ DEĞİŞİKLİKLER Müşteri Şikayetleri Hakem Heyeti, TBB bünyesinde yer alan, üyelerle bireysel müşteriler arasındaki uyuşmazlıkların değerlendirilmesi ve çözüme kavuşturulmasını sağlamak üzere faaliyet gösteren bir komite. Yeni düzenlemeyle bu heyetlere ilişkin yeni değişiklikler yapıldı. Buna göre hakem heyetlerinde, BDDK ve TBB üyesi bankalardan seçilen temsilcilerin görev alması sağlandı. Heyetlerin 2 bin TL'ye kadar müşteri lehine verdikleri kararlara bankalar için uyma zorunluluğu getirildi. Söz konusu tutar her yılbaşında tüketici enflasyonu oranında artırılabilecek.

SÜRELER UZADI Sözleşmelere ilişkin yapılan değişikliklere aykırı işlem yapılmasından kaynaklandığı tespit edilen başvuruların değerlendirilmesinde, başvurunun müşteri lehine sonuçlandırılması esas kabul edildi. Kararın müşteri aleyhine sonuçlanması durumunda müşteri için yargı yolu açık bırakıldı. Başvurunun hakem heyetine iletilme süresi, şikayete konu olan işlem veya eylem gerçekleştiği tarihten itibaren 1 yıldan 2 yıla çıkarıldı. Müşterinin heyete başvuruda bulunma süresi ise 30 günden 60 güne uzatıldı.

BİLGİLENDİRMEK ESAS Bankaların, internet sitelerinde müşteri hakem heyetinin sayfasına bağlantı vererek müşterilerini bilgilendirmesi ve şubeleriyle genel müdürlüklerinde broşür ve şikayet formu bulundurması zorunluluğu getirildi. Bankalar, bireysel şikayetlere verdikleri yanıtlarda, heyete başvuru yapılabileceği konusunda müşterilere bilgi aktarmak zorunda.

UYMAYANA CEZA VAR “Müşteri Şikayetleri Hakem Heyetinin Oluşumu, Çalışma Esas ve Usulleri Hakkında Tebliğ” hükümlerine uymayan bankalar hakkında, TBB Yönetim Kurulu tarafından Bankacılık Kanunu'nun 81'inci maddesinin 3 numaralı fıkrası uyarınca 2 bin TL'den 20 bin TL'ye kadar idari para cezası uygulanabilecek.

İSLAMİ BANKACILIK İKİ KAT BÜYÜYECEK

DÜNYADA İSLAMİ FİNANSAL VARLIKLARDA SON TABLO

- 2012 yıl sonunda toplam büyüklüğün 1,6 trilyon dolar civarına ulaştığı düşünülüyor.
- Bir önceki yıllara kıyaslandığında yıllık büyüme oranı yüzde 20,4.
- 2008-2012 yılları arasındaki toplam ortalama yıllık büyüme oranı yüzde 19,5.
- 2012-2013 arasındaki büyüme oranının yüzde 12,5 artması bekleniyor.
- 2020 yılında küresel İslami finansal varlıkların büyüklüğü 6,5 trilyon dolara ulaşacak.
- Küresel İslami bankacılıkla ilgili varlıklar 2020 yılına kadar yaklaşık 2,5 kat artacak.

Dünyada İslami finansal varlıkların büyüklüğünün 2020 yılına kadar 6,5 trilyon dolara ulaşması bekleniyor. Türkiye’de de dünyaya paralel olarak İslami bankacılık kurallarına göre faaliyet gösteren “katılım bankalarının” finansal ürün ve hizmetlerinde artış var. Söz konusu ürün ve hizmetler aracılığıyla katılım bankalarının şu an itibarıyla Türk bankacılık sektörü içindeki payı yüzde 5. Sektör temsilcilerinin hedefinde ise bu oranı yüzde 10’a çıkarmak var.

**Abdulkadir Kahraman,
YMM**

Vergi Bölüm Başkanı,
Şirket Ortağı
E: akahraman@kpmg.com
T: +90 216 681 90 04
M: +90 533 294 97 24

Dünyada İslami finansal varlıkların büyüklüğünün 2012 yıl sonunda 1,6 trilyon dolar civarına ulaştığı tahmin ediliyor. Bir önceki yıllara kıyaslandığında yıllık büyüme oranı yüzde 20,4. Diğer taraftan, 2008-2012 yılları arasındaki toplam ortalama yıllık büyüme oranı yüzde 19,5 olarak gerçekleşti. 2012-2013 arasındaki büyüme oranının ise 1,8 trilyon dolara ulaşarak yüzde 12,5 oranında artması bekleniyor. 2020 yılında küresel İslami finansal varlıkların 6,5 trilyon dolara ulaşacağı ise tahminler arasında. Diğer bir deyişle küresel İslami bankacılıkla ilgili varlıklar 2020 yılına kadar yaklaşık 2,5 kat artacak.

ARTIŞ NEDENLERİ

Küresel İslami finansal varlıkların artmasında birkaç neden etkili ⁽¹⁾. Bunların başında bu alanda

giderek artan oyuncu sayısı geliyor. Özellikle yeni ülkelerin katılımından kaynaklanan artışlar söz konusu...

Yasal düzenlemelerle yapılan reformlar da artışı olumlu etkiliyor. Teşvikler ve hükümetlerin destekleriyle başlatılan İslami bankacılık hizmetler pazarı ve İslami kurallarla uyumlu ürün ve hizmetlerdeki artış da İslami finansal varlıkların büyümesinde önemli etkenler arasında yer alıyor.

Türkiye’de de benzer nedenlerle İslami bankacılık kurallarına göre faaliyet gösteren “katılım bankalarının” finansal ürün ve hizmetlerinin arttığı görülüyor. Söz konusu ürün ve hizmetler aracılığıyla katılım bankalarının, şu an itibarıyla Türk bankacılık sektörü içindeki payı yüzde 5. Sektör temsilcilerinin hedefinde ise bu oranı yüzde 10’lara çıkarmak var.

2013 yılının ilk çeyreğinde “aktiflerin gelişimi”

incelendiğinde “katılım bankaları” grubu yüzde 6,3 oranında bir büyüme gerçekleştirmiş durumda ⁽²⁾. Bu rakam, sektör ortalaması olan yüzde 4,2’nin üzerinde olması nedeniyle dikkat çekici. Buna ilave olarak, 2012 sonunda katılım bankalarının alternatif fon sağlama kapasitesindeki artış nedeniyle yüzde 5,9 ile en yüksek oranda “kredi artışı” gerçekleştiren bankacılık grubu olduğu görülüyor.

YENİ ARAÇLAR GÜNDEMDE

2013 yılının başından bu yana Türkiye Hükümeti, ekonomik büyümeye yardımcı olacak kaynakları çeşitlendirebilmek amacıyla önemli kanun ve düzenlemeler gerçekleştirdi. Bu süreç daha önce başladı ve 2011 yılından bu yana çeşitli kamu finansmanı ve vergi kanunlarında değişikliklere gidildi. Yapılan son değişikliklerin ardından, hem Hazine hem de özel sektörün sukuk veya İslami

borçlanma araçları ihracına olanak tanıdı.

Kamu Finansmanı Kanunu’nda yapılan değişikliklerle Hazine tarafından oluşturulan özel amaçlı kuruluşların (Kamu Varlık Kiralama Şirketi), tüm vergi muafiyetleri sağlandı. Bu durum, özel sektör tarafından oluşturulan Varlık Kiralama Şirketi (VKŞ) ile Kamu VKŞ’nin kıyaslanmasında kamu VKŞ lehine bir durum oluşturuyor. Ancak söz konusu farklılık, kamuyla özel sektör borçlanma araçları arasında da mevcut olup, kamu veya Hazine finansmanı için bir zorunluluktan kaynaklanıyor. Bu sayede Hazine’nin de daha farklı finansal araçlar ile değişik finans kaynaklarına erişme imkanına kavuştuğu görülüyor ⁽³⁾.

MUAFİYET VE İSTİSNALAR

Mevcut yasal düzenlemelere ek olarak, esas itibarıyla Türkiye’de “katılım bankaları” olarak →

adlandırılan İslami finans kuruluşlarına ilişkin bazı vergi kanunlarında değişikliklere gidildi. Böylece sukuk ihracına yönelik olası vergi sorunları artık ortadan kalkmış oldu. Bu kapsamda özel sektör tarafından kurulan özel amaçlı kuruluşlara (VKŞ) tanınan muafiyet ve istisnalar şöyle sıralanıyor:

- Varlıkların sukuk ihracı yapacak özel amaçlı kuruluşlara (VKŞ) devri veya sukuk sahibine iadesinden kaynaklanan kazancın vergiden istisna olduğundan değer artış kazançları vergilemesine yol açmıyor.
- Katma Değer Vergisi Kanunu'na göre, VKŞ tarafından ihraç edilen kira sertifikalarının teslimi, gayrimenkul ve maddi olmayan varlıkların VKŞ'ye devri ve bu varlıkların VKŞ tarafından kiralanması ve devralınan kuruma devri KDV'den istisna ediliyor.
- Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi Kanunu'na göre, VKŞ tarafından yurtiçinde Türk Lirası cinsinden ihraç edilen kira sertifikalarının, geri alım ve satım taahhüdüyle iktisap veya elden çıkarılması karşılığında lehe alınan paralarla vadesi beklenmeksizin satışı nedeniyle lehe alınan paralar BSMV'ye tabi tutuluyor. Bu durum özel sektör kaynaklı ihraçlar için bir dezavantaj oluyor.
- Damga Vergisi Kanunu'na göre, menkul, gayrimenkul ve maddi olmayan varlıkların

Devlet tarafından kurulan kuruluşlara tanınan muafiyetler

Hazine veya devlet tarafından kurulan özel amaçlı kuruluşlara (VKŞ) tanınan muafiyet ve istisnalar şöyle sıralanıyor:

1. Türk Ticaret Kanunu'nda yer alan denetleme ve sermaye yükümlülüklerinden muafiyet,
2. Borçlar Kanunu'nun kira sözleşmelerini düzenleyen IV. bölümünden muafiyet,
3. Vergi Usul Kanunu'na göre defter tutma, fatura düzenleme, beyanname verme gibi yükümlülüklerden muafiyet,
4. Oda aidatlarından muafiyet,
5. İhraç edilen kira sertifikalarından elde edilen getirilere BSMV istisnası,
6. Deprem sigortasından muafiyet,
7. Haciz ve ceza hukuku gibi konularda ihraç süresince de devlet malı olma statüleri,
8. Emlak vergisi muafiyeti,
9. Kurumlar vergisi muafiyeti.

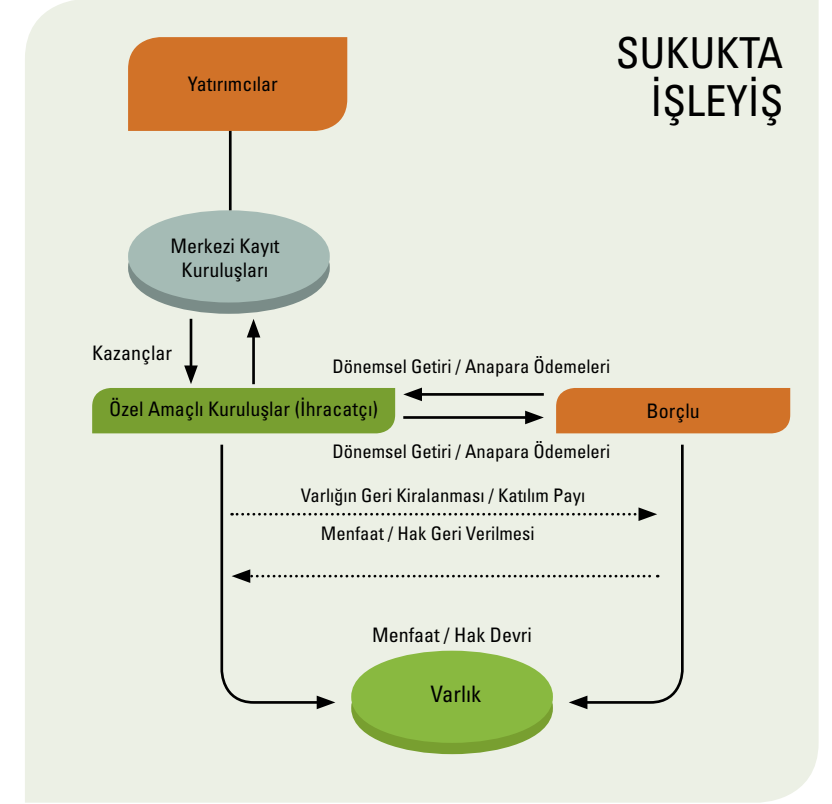
varlık kiralama şirketine devri, bunların varlık kiralama şirketince devralınan kuruma devri, bu devirlere bağlı olarak yapılan ipotek işlemleriyle bunların varlık kiralama şirketlerince kiralanması nedeniyle düzenlenen kağıtlar ve kira sertifikaları, damga vergisinden istisna ediliyor.

- Harçlar Kanunu'na göre, menkul, gayrimenkul ve maddi olmayan varlıkların, varlık kiralama şirketince devralınan kuruma devri ve bu devirlere bağlı olarak yapılan ipotek işlemleri harçlardan istisna ediliyor.
- Sukuk sahiplerine özel amaçlı kuruluşlar (VKŞ) tarafından yapılan ödemeler sukuk (menkul kıymet) vadesine bağlı olarak farklı oranlarda stopaja tabi. Söz konusu kira sertifikalarını iktisap edenlerin elde edecekleri getiriler vadelerine bağlı olarak yüzde 0 veya yüzde 10 oranında stopaja tabi olabiliyor. ●

¹ Redmoney Events, Presentation: Assessing the Growth Potential for Shariah Compliant Banking & Financial Inclusion in Turkey, Baljeet Kaur Grewal, Kuwait Finance House Research, sayfa 3.

² BDDK, Türk Bankacılık Sektörü Genel Görünümü-Mart 2013, sayfa 15.

³ BDDK, Türk Bankacılık Sektörü Genel Görünümü-Mart 2013, sayfa 18.

Tablo 1: Sukuk ihracına örnek (Kaynak: KPMG, Temel İslami Bankacılık ürünleri yapısı ve işleyişi, Mayıs 2011).

Sat - geri kirala işlemleri sukuk ihracını etkileyecek

İŞLEM HACMİ ARTACAK Yeni Finansal Kiralama Kanunu ile "sat-geri kirala" sözleşmeleri de finansal kiralama sözleşmesi kapsamına alındı. Bu nedenle finansal kiralama hizmeti veren "katılım bankalarının", "sat-geri kirala" sözleşmeleriyle finansal kiralama işlem hacimlerini artıracığı bekleniyor. "Katılım bankaları" bu sayede daha fazla "kira sertifikası ihracına" kaynak olabilecek işlemlere erişme imkanına sahip oluyor.

İYİLEŞTİRME GEREKLİ VKŞ'lere taşınmaz devri sırasında tanınan hakların "sat-geri kirala" sözleşmeleri içinde sağlanmış olması olumlu bir gelişme. Ancak, "sat-geri kirala" sözleşmeleri için sağlanan KDV istisnası için bir iyileştirme daha yapılması gerekiyor. KDV Kanunu'nun 17/4-y maddesi ile getirilen kısmi istisna düzenlemesi taşınmazı satan ve geri kiralayan açısından KDV sorunu yaratıyor. Sorun "sat-geri kirala" sözleşmesi kapsamında taşınmaz devreden kurumun "kısmi" istisna işlemi nedeniyle ilgili taşınmazın alımı sırasında yüklenilen KDV'nin düzeltilmesi ilave vergi ödemesi sorununu doğuruyor.

SORUN NASIL ÇÖZÜLÜR? Bahse konu sorunu ortadan kaldırmak için "istisna edilmiş işlemlerde indirim" ile ilgili düzenlemenin yer aldığı KDVK'nın 32. maddesine, KDVK'nın 17/4-y maddesi uyarınca "vergiden istisna edilmiş bulunan işlemlerle" KDV'nin mükellefin vergiye tabi işlemleri üzerinden hesaplanacak Katma Değer Vergisi'nden indirime imkan verilmesi gerekiyor. Bunun için maddede yer alan "(s) bendi uyarınca" ibaresine, "(y)" ilave edildiğinde sorun çözülebilir. Aksi takdirde katılım bankalarının sağlayacağı finansmanın maliyeti yükselecektir.

DEĞER YARATAN 5 önemli kaldıraç

Sigorta sektöründe risk yönetimi çok önemli. Sektör, son 10 yılda risk yönetimini bir fonksiyon olarak tanımlamaya başladı. Hatta bu fonksiyon, artık yönetim kurullarında da temsil ediliyor. Bugün ise sigorta sektörü, riskleri yöneterek nasıl değer yaratacağı konusuna odaklanmış durumda. Risk yönetimiyle değer yaratmada ise beş önemli kaldıraç öne çıkıyor. İşte o kaldıraçlar...

Ali Tuğrul Uzun

Denetim, Kıdemli Müdür
E: tuzun@kpmg.com
T: +90 216 681 90 00
M: +90 530 386 90 33

KÜRESEL ANLAMDA SİGORTACILAR, kârlı büyüme, sermayeden maksimum getiri sağlama, giderlerin azaltılması ve riskin minimum düzeye çekilmesi hedefleriyle çalışıyor. Bütün bu hedefler ve inisiyatifler doğrultusunda, sigortacıların risk yönetimi fonksiyonlarına daha fazla önem vermesi kaçınılmaz. Günümüzde ise küresel anlamda sigortacılar, çeşitli risklerle karşı karşıya kalıyor. Küresel piyasalardan kaynaklanabilecek finansal riskler, buldukları ülkeye bağlı olarak regülasyon riskleri, işletme kaynaklı işletme riskleri, sigorta sektörünün temel risklerinden olan katastrofik riskler, sağlık riskleri, kaza riskleri sigortacıların karşılaşılabilecekleri risklere örnek olarak verilebilir. Dolayısıyla risk yönetimi, sigorta sektörü için yeni bir konu değil. Ancak değişim geçirmeye başlaması yeni.

Son 10 yılda risk yönetimi, ayrı bir fonksiyon olarak tanımlanmaya başladı. Ayrıca bu birim artık şirketlerin yönetim kurullarında riskten sorumlu yöneticiler tarafından temsil ediliyor. Bu değişimlerin en önemli dayanağı, kuşkusuz regülatör istekleri ile sigorta şirketlerinin ihtiyaçlarının bu konuda artmış olması. Özellikle Avrupa'da Solvency II ile ilgili uygulamalar, gelişmiş içsel risk modelleri ve risk yönetimi konularında gelişimi hızlandırdı.

Peki kurumsal bir çerçeveden bakılırsa, risk yönetiminin gelişmesi için anahtar faktörler neler? Değer yaratabilmek için risk yönetiminin, sermayeden yaratılacak gelire olumlu katkı yapması gerekir. Artan bu gelir, risk azaltımıyla sağlanan giderlerin düşmesinden, azalan sermaye maliyetlerinden ve risk kavrayışıyla gelişen yeni gelir alanlarından sağlanabilir.

Bu doğrultuda sigortacılıkta risk yönetimiyle nasıl değer yaratılır? Bunun için beş önemli kaldıraç var. İşte bu kaldıraçlar...

1 OPERASYON MODELİ OLUŞTURULMALI Genelde sigortacılar, birbirleriyle ve şirketle uyumsuz risk ve kontrol modelleri kuruyor. Hatta hangi riskin, hangi birime ait olması gerektiği hakkında da anlam karmaşaları yaşanabiliyor. Etkin bir risk yönetimi modeli, bütün önemli birimleri kapsamalı. Genelde risk çerçeveleri şirket hiyerarşisini, yönetim kurulu ile belirlenmiş limitleri ve prosedürleri kapsar. Bu çerçeve, işletmelerin risk aktivitelerini izlemek ve kontrol etmek için ana kaynaktır ve işletmeden ayrı tutulmalıdır. Risk aktivitelerini hayata geçirebilecek bir operasyon modeli oluşturmak, birinci kaldıraç unsuru olmalıdır. Operasyon modeli ve risk çerçevesi risk yöneticilerinin bazı aktiviteleri yapmalarını zorunlu hale getirir. Bunlardan biri, risk iştahı yaratıp içsel analizlerde risk tercihlerini belirleyerek tolerans sınırını belirlemektir. Raporlama birimleri ve risk kategorilerine de değecek şekilde risk analizleri yapmak, stratejik planlamayla finansal risk analizlerinden çıkan sonuçlara göre risk pozisyonlarını belirlemek ve yeni fırsatlar yaratmak da bu zorunlu aktivitelerden birkaçıdır. Bunların dışında risk politikalarının ve prosedürlerinin uygulandığından emin olmak gerekir. Yeterli düzeyde risk raporlaması yapılması, menfaat sahipleri ile birlikte bu raporlamaları yönetecek yönetim mekanizmaları geliştirmek ve işletme içinde risk aktivitelerini destekleyen iç kontrol çerçevesi hazırlayarak uygulanmasını sağlamak da risk yöneticilerinin yapmak zorunda olduğu aktivitelerden. →

Sigortacılar neler yapmalı?

MALİYETLER BELİRLENMELİ Gelecekte risk fonksiyonları, hem ticari anlamda hem de yasalara uyum çerçevesinde maliyetleri belirlemek zorunda.

YENİDEN YAPILANDIRILMALI Halihazırda birçok risk faktörü, önemli gelişmeler göstermesine rağmen tekrar gözden geçirilmeli ve ticari ve yasal perspektiflere göre gerekiyorsa yeniden yapılandırılmalı.

BİRİMLER İYİ KURULMALI Etkin ve tutarlı risk çerçevesi yerleştirmek, en önemli konu olmakla birlikte teknoloji ve raporlama birimleri de iyi bir şekilde kurulmalı ve işletmenin gereksinimleriyle uyumlu.

TARAFLAR İKNA EDİLMELİ Kuşkusuz en büyük zorluk, maliyet ölçme ve değer yaratma konularında nasıl çalışıldığına dair menfaat sahiplerini de ikna etmek olacaktır.

HEDEF, RİSKLERİ İYİ DEĞERLENDİRMEK

İSTİKRARI SAĞLIYOR Solvency sistemi, sigorta ve reasürans şirketlerinin, finansal açıdan güçlü olmasını ve ekonomik kriz, büyük kayıplara yol açan olaylar gibi zor dönemlerde sağlıklı şekilde faaliyetlerini yürütebilmelerini sağlamayı hedefliyor. Böylece bir yandan tüketiciler ve şirketler korunurken diğer yandan da bir bütün olarak finansal sistemin istikrarı sağlanıyor.

RİSK BAZLI DÜZENLEME Solvency II projesi, Avrupa Birliği'nde Solvency I ile başlayan çalışmanın devamı niteliğinde. Solvency I, Avrupa Birliği sigorta piyasasında sermaye yeterliliği rejimini yeniden düzenleyip güncelleştirirken Solvency II, çok daha kapsamlı düzenlemeler getiriyor. Solvency II'de ana hedef, sermaye yeterlilik sistemini oluştururken sigorta şirketinin karşı karşıya kaldığı riskleri daha iyi değerlendirmek.

NELERİ ÖLÇÜYOR? Solvency II, mevcut sistemi çok daha geniş bir perspektiften gözden geçirirken günümüzdeki çok çeşitli riskleri, risk yönetimini, finans tekniklerini ve finansal raporlama gibi uygulamaları dikkate almayı amaçlıyor. Solvency II tek başına muhasebe penceresinden yapılan hesaplara ve aktiflerin durumuna değil, gerçek risk ölçümlerine dayanıyor ve varlıklarla beraber yükümlülükleri de daha fazla dikkate alan bir uygulama getirmeyi amaçlıyor. Sonuç olarak, yeni sistemin hem daha "dinamik", hem de daha fazla "riske dayalı" olması bekleniyor.

2 SORUMLULAR BELİRLENMELİ Risk çerçevesinin başarıya ulaşması için yönetim ve personel boyutu çok önemli. Yönetim zaten riskle doğrudan ilişkili olduğundan, yönetimle beraber insan kalitesi de önem kazanıyor. Gerekli raporlama birimleri, kaliteli insan gücü, yeteneği ve tüm bunların koordineli bir şekilde yönetilmesi gerekiyor.

Buna rağmen risklerin sahiplenilmesi ve yönetilmesi anlamında daha üst birimlerde anlam karmaşası yaşanabiliyor. Daha alt birimlerdeki karışıklarla beraber risk çerçevesinin etkin ve efektif şekilde yönetilmesi zorlaşıyor. Burada ilk adım, hiyerarşi olarak en üst düzeyde risk algılarının ve sorumlularının belirlenmesi ve işletmede her düzeye bunun benimsetilmesidir. Finansal ve mali raporlamadan sorumlu yönetim kurulu üyesi, riskten sorumlu yönetim kurulu üyesi ve şirket baş aktüeri,

"Artan piyasa baskıları ve küreselleşen dünyada, **risk yönetiminin işletmenin en üst seviyesinde temsil edilmesi**, diğer birimlerde de benimsenmesi ve harekete geçirilmesi şart."

risk algıları konusunda beraber çalışarak farkındalık yaratabilir. Günümüzde bu farkındalık daha da fazla artmış görünüyor.

3 RİSK SÜREÇLERİ OLUŞTURULMALI Risk çerçevesi ve yönetimi sağlandıktan sonra gerekli düzeyde ve derinlikte risk süreçleri oluşturulması gerekiyor. Tutarlı ve etkin risk yönetimi süreçleri riskin belirlenmesi, tanımlanabilmesi, izlenebilmesi, kontrol edilebilmesi ve raporlanabilmesine yardımcı oluyor. Buna rağmen birçok sigortacı, stratejik planların hazırlanması, kararların verilmesi, risk iştahlarının oluşturulması ve bunların performans sonuçlarına nasıl bağlanacağı konusunda sıkıntı yaşıyor. Gelişmiş risk yönetimi için gelişmiş risk süreçleri oluşturulması zorunlu.

4 TEKNOLOJİYE YATIRIM Sigortacılar tarafından halihazırda kullanılan sistemler, gelişmiş risk çerçevesine ve süreçlerine cevap veremeyecek düzeyde. Bunun birçok nedeni var. Sigortacıların yasal sistemler ve sorumluluklar nedeniyle karşılaştıkları teknolojik sınırlamalar, bu nedenlerden biri. Hızlı ve güvenilir risk verisi oluşturabilecek bilişim sistemlerine yeteri kadar yatırım yapılamaması, anahtar risk göstergelerinin çok fazla sayıda ya da hacimde belirlenerek güvenilir risk raporunun oluşturulmasının zorlaşması da önemli etkenler arasında yer alıyor.

Nedenler ne olursa olsun bugün güncel işletme gereksinimlerine uygun olarak risk bazlı işletim sistemlerinin fonksiyonları ve verimliliği hızla artırılmalı. Hedef operasyon modelleri, zamanında ve kaliteli risk verisi oluşturulması için gerekli teknolojik altyapıları kapsamalı. Bütün bu faydaların sağlanabilmesi için risk, aktüerya ve raporlama sistemleri ve birimleri birbiriyle işbirliği içinde çalışmalı ve sermaye yeterliliği, ekonomik göstergeler ve diğer kritik kararların verilmesine yardımcı olmalı.

5 ETKİN RAPORLAMA Risk sistemleri gibi raporlama mekanizmaları da birçok sigortacı açısından beklenen düzeyde sonuçlar oluşturamıyor. Bu nedenle raporlama mekanizmalarını daha etkin hale getirebilmek için risk ile ilgili menfaat sahiplerinin (mesela, risk komitesi) ihtiyaçlarına ve beklentilerine karşılık verilmesi gerekiyor. Güvenilir raporlama metodolojisi ve veri ölçümü, işletmenin bütün birimleri arasında tutarlı ve kabul edilebilir formatlar oluşturulmasını sağlar. Bu sayede finansal performansın ölçülebileceği içsel raporlama kriterlerinin oluşturulmasına yardımcı olur.

Son olarak sigortacılık ve risk yönetimi, gerek ticari gerekse yasal kaygılar nedeniyle her zaman birbiriyle iç içedir. Son dönemlerde artan piyasa baskıları ve küreselleşen dünyada risk yönetiminin işletmenin en üst seviyede temsil edilmesi, diğer birimlerde de benimsenmesi ve harekete geçirilmesi şart. ●

finansal hizmetler yayınlarımız

1. Fon Denetimi Stratejimiz

KPMG olarak menkul kıymet yatırım fonları ve emeklilik yatırım fonları denetimlerinde bir yandan müşterilerimizin memnuniyetini ve denetim kalitesini artırmak bir yandan da denetim raporlarının en verimli şekilde hazırlanması amacıyla 2012 yılı sonundan itibaren bir proje başlattık. Bu projenin devamı olarak, 31 Aralık 2013 tarihi itibarıyla yapılacak denetimlerde uygulayacağımız prosedürler hakkında detaylı bilgilere ulaşabileceğiniz "Fon Denetimi Stratejimiz" yayınlanmıştır.

2. Frontiers in Finance - Eylül 2013: Gerçek Kültürel Değişimlerin Benimsenmesi ve Risk Yönetimi

Yayınımız, finans kuruluşlarının değişimlere ayak uydurmak için gerek duyacakları kültürel değişiklik adımlarına değiniyor. Finansal kuruluşların beklentileri regülasyonlar ve siyasi beklentiler ışığında kökten bir değişim yaşamış olmakla birlikte en önemli değişim müşteriler ve toplum tarafından yaşandı. Bu nedenlerle yayınınızın bu sayısında finans kuruluşlarının gerek duyacağı kültürel değişikliklere değindik.

3. Bankalar için Bilişim Riskleri

Klasik banka soygunu dendiğinde akla gelen suç tanımı artık geçmişte kalıyor. Bilişim suçları artık kontrol edilmesi güç hale gelen ve hızla büyüyen bir suç tipine dönüşmüş durumda. Hızla artan sayıdaki suçlular, modern teknolojinin kendilerine sundukları hız, kolaylık ve gizlilik gibi avantajları sonuna kadar kullanmaya çalışıyor. İnternet, doğası gereği dünyanın her yerinden suç işlemeyi kolaylaştırıyor ve ülkelerin kendi çevrim dışı iletişim ağlarını adapte etmesini zorunlu kılıyor. Yayınımız, bankaların karşılaştıkları potansiyel tehdit ve etkiler hususunda konuyu özetliyor.

4. KPMG IFRS Sigortacılık Haber Bültenleri 34. Sayı

"IFRS Newsletter: Insurance - issue 34, February 2013" yayını, IASB ve FASB'ın 6-19 Şubat 2013 tarihlerinde "Müşterek Sigorta Anlaşmaları"na ilişkin gerçekleştirdikleri çalışmaların sonuçlarına dikkat çekmekle birlikte çalışmaların halihazırdaki durumuna ve tahmini tamamlanma süresine ilişkin bilgi veriyor.

5. Sigorta Sektörünün Finans ve Risk Alanlarındaki Sorularını Cevaplandıran Serinin 3. Sayısı Yayında

Sigortacılık sektöründeki finansal ve risk odaklı konuları ele alan yayınınızın 3. sayısında risk yönetimi fonksiyonunun şirkete değer katması için hangi noktalara odaklanması gerektiği hakkında bilgilendirmeleri sizinle paylaşıyoruz..

6. KPMG Global UFRS Bankacılık Dergisi'nin 10. Sayısı Yayınlandı

KPMG'nin Uluslararası Standartlar Grubu'nun ve UFRS Bankacılık Uzmanları'nın geliştirmiş olduğu UFRS Bankacılık Dergisi'nin son sayısını sizlerle paylaşmaktan mutluluk duyuyoruz. Her çeyrekte hazırlanan yayınımda bankaların karşılaştıkları güncel UFRS konuları yer alıyor. Yayınımızı, bankalarda görev alan siz değerli yöneticilere yardımcı olmak amacıyla hazırlıyoruz.

Büyük Anketten Çıkan Çarpıcı Sonuçlar

BANKALARIN 2014 AJANDASI

KPMG Amerika, her yıl bankacılık eğilimlerini ortaya

koyan bir anket düzenliyor. Bu yıl beşincisi yapılan anketten de çarpıcı sonuçlar çıktı. Ankete göre bankacılar, mevzuatlardaki değişiklikleri ve bunun getirdiği maliyetleri, büyümenin önündeki en büyük engel olarak görüyor. Bunu aşmak için iş süreçlerini yeniden yapılandırıp yeni müşteri kazanmaya odaklanan bankacılar, en çok parayı da BT yatırımlarına harcadıklarını söylüyor. Bunu mevzuat düzenlemelerine ve coğrafik alanda büyümeye yapılan yatırımlar izleyecek.

Sinem Cantürk

Bilgi Sistemleri Risk Yönetimi
Bölüm Başkanı, Direktör

E: scanturk@kpmg.com

T: +90 216 681 90 37

M: +90 533 294 36 08

KPMG Amerika'nın geleneksel bankacılık eğilimleri anketinin bu yıl beşincisi gerçekleştirildi. Ankette Amerika'daki banka yöneticilerinden, farklı konu başlıkları altında önümüzdeki döneme yönelik beklentileri, önlerindeki bariyerleri ve fırsatları değerlendirmeleri istendi. Bu yılki anket sonuçlarında, mevzuat düzenlemelerinin bankacılık sektöründe büyümeyi baskılaması, bankaların büyüme arayışları, harcama eğilimleri, satın alma ve birleşme konuları öne çıkan başlıklar oldu.

Anket, banka yöneticilerinin en çok mevzuattaki düzenlemelerden etkilendiğini ortaya koyuyor. Yöneticilerin, "Mevzuat düzenlemeleri hakkında ne düşünüyorsunuz" sorusuna verdiği yanıtlardan, gelecek yıl yönetsel bakımdan en çok vakitlerini almasını bekledikleri konunun düzenlemelerin bankadaki etkisini yönetmek olduğu gözlemleniyor. Maliyetlerin düşürülmesi, bankanın risk yönetim programlarını ve süreçlerini geliştirmek ise bu ilk cevabı çok yakından takip ediyor.

Organik büyüme için yatırım yapma, birleşme ve satın alma faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi, operasyon süreçleri ve ilgili teknolojilerde büyük geliştirme faaliyetleri ise 2012 yılından itibaren önemi azalan konular arasında yer alıyor. Bunun nedeninin ise mevzuattaki düzenlemeler ve ekonomik belirsizlikler olduğu düşünülüyor.

EN BÜYÜK ENGEL

"Bankaların büyümesinin önündeki en büyük engel nedir" sorusuna verilen yanıtlarda ise çok sayıda ve kapsamlı mevzuat düzenlemeleri şıkki açık ara öne çıkıyor. Bu yanıtı, risk yönetimi

sorunları ve fiyatlandırma üzerindeki baskılar takip ediyor. İlk üç sıradaki cevapların yüzdesel olarak oranına baktığımızda, bankaların büyümesinde negatif etkiye sahip olarak gözlemlenen en büyük etkenin, düzenlemelerin getirdiği maliyet yükleri olduğu göze çarpıyor.

Bankaların geleneksel iş modellerinin düzenlemeler ve politik belirsizlikler nedeniyle değişim eğilimine girme korkusu da banka yöneticilerinin ajandalarında en üst sırada kendisine yer buluyor. Ayrıca bu karmaşa dönemi ve zor süreçte vizyon sahibi yönetici eksikliği de dikkat çeken başka bir husus olarak karşımıza çıkıyor.

Bankaların ekonomik ve mevzuat düzenlemeleri nedeniyle operasyona ilişkin üzerinde durdukları en önemli hususlar, banka iç süreçlerinin ve sistemlerinin tekrar gözden geçirilmesi, müşterilere sunulan yeni ürünlerle ve müşteri tabanlarını genişleterek büyüme trendi yakalanmaya çalışılması olarak beliriyor.

Sektör üzerinde ekonomik resesyon ve mevzuat düzenlemelerinin getirdiği baskılar üzerine bankalar, risk yönetimi

ve uyum programlarını gözden geçirerek, uluslararası pazarlara açılarak, reklam ve pazarlamaya daha büyük bütçeler ayırarak büyümelerini yukarı çıkarmayı hedefliyor.

BT ÖNE ÇIKIYOR

Anket bankaların hangi alanlara yatırım yapacağını da ortaya koyması açısından önemli. "2013 yılında en büyük harcama kalemleri ne olacak" sorusuna verilen yanıtlar geçmiş yıllara göre büyük farklılık gösteriyor. Yanıtlarda, bilgi teknolojileri yatırımları öne çıkıyor. Bu yanıtı, mevzuat düzenlemeleri ve kontrol ortamı üzerine yapılan yatırımlar ve coğrafik alanda büyüme yatırımları takip ediyor.

En büyük harcama kalemi olacağı tahmin edilen BT'ye ise mevzuat düzenlemeleri için verilerin analiz edilmesi ve düzenlenmesi, bankacılık uygulamalarının ve altyapısının sadeleştirilmesi ve mobil bankacılık için yatırım yapılacak.

Verilerin analizi, bankalarda organizasyonel olgunluğun önemli bir göstergesi olarak kabul görüyor. Risk yönetimi ve uyum, ürünlerin doğru şekilde konumlandırılması, operasyonel verimliliğin artırılması konularında geliştirmeye yardımcı olma da aktif olarak daha çok yer almaya başlıyor. Verilerin en uygun şekilde işlenmesi konusunda yöneticilerin verdikleri cevaplarda ise risk yönetimi yüzde 51 ile başı çekiyor. Risk yönetimi konusunu, operasyonların iyileştirilmesi ve BT altyapısının geliştirilmesi takip ediyor. Dolayısıyla veri analizi hususundaki bu yükseliş eğiliminin devam etmesi sonucunda bankaların bu konuda daha çok uzman istihdam etmesi bekleniyor.

ROTA GELİŞEN ÜLKELER

Banka yöneticilerinin birleşme ve satın alma konusundaki görüşleri ise büyük çoğunlukla mevzuat düzenlemeleri konusuna odaklanıyor. Yöneticilerin yüzde 57'si, birleşme ve satın almaların önündeki en büyük engelin, düzenlemelerle ilgili sıkıntılar olduğu konusunda hemfikir. Birleşme veya satın alma planlanması durumunda ise dikkat

BANKACILIK SEKTÖRÜNÜN YÖNÜ

NEYE VAKİT HARCAYACAKLAR?

Bankacılar, gelecek yıl mevzuatlardaki düzenlemelerin bankadaki etkisini yönetmek için çok vakit harcayacak. Bunu maliyetlerin düşürülmesi ile risk yönetim programlarını ve süreçlerini geliştirmek izleyecek.

BÜYÜMELERİNE NE ENGEL OLACAK?

Çok sayıda ve kapsamlı mevzuat düzenlemeleri en önemli engel olacak. Risk yönetimi sorunları ve fiyatlandırma üzerindeki baskılar da etkili olacak.

HANGİ BAŞLIKLARA ODAKLANACAKLAR?

Banka iç süreçlerini ve sistemlerini tekrar gözden geçirecekler. Müşterilere sunulan yeni ürünlerle ve müşteri tabanlarını genişleterek büyüme trendi yakalanmaya çalışacaklar.

BÜYÜMEK İÇİN NELER YAPACAKLAR?

Bankalar, risk yönetimi ve uyum programlarını gözden geçirerek, uluslararası pazarlara açılarak, reklam ve pazarlamaya daha büyük bütçeler ayırarak büyümelerini yukarı çıkarmayı hedefliyor.

BANKALAR NEREYE PARA YATIRACAK?

Bilgi teknolojileri bu yatırımlar da öne çıkacak. Mevzuat düzenlemeleri ve kontrol ortamı üzerine yapılan yatırımlar ile coğrafik alanda büyüme yatırımları da yapılacak.

BT YATIRIMLARINDA NE ÖNE ÇIKACAK?

BT yatırımları içinde verilerin analiz edilmesi ve düzenlenmesi, bankacılık uygulamalarının ve altyapısının sadeleştirilmesi ve mobil bankacılık öne çıkacak.

KÖKLÜ DEĞİŞİKLİKLER

DEĞİŞİM Anketi genel olarak değerlendirdiğimizde, banka yöneticilerinin önümüzdeki yıl içinde düzenlemelere bağlı olarak geleneksel iş modelleri ve operasyonel yapıda köklü değişikliklerle ilgilenecekleri düşünülüyor.

FIRSAT Bankaların bu değişimi bir fırsata dönüştürerek yenilikçi teknolojileri kurumlarında uygulamaya geçirmesi ve ürün bazlı bir strateji yerine, müşteri bazlı bir strateji izleyerek büyümelerini artırmaya çalışmaları bekleniyor.

ŞANSLILAR Bu değişim rüzgarını kabul eden, çabuk uyum sağlayan ve içselleştiren kurumların bu dönemi fırsata dönüştürerek atlatacağı neredeyse kesin gibi gözüküyor.

edilecek en önemli hususun coğrafi koşullar olduğu görülüyor. Dolayısıyla satın alma konusunda bankaların uluslararası pazarlara açılması konusu ağır basıyor. Gelişen ülkeler arasında yer alan Brezilya, Çin, Hindistan, Türkiye gibi ülkeler ise yapılacak yatırımların büyük bir kısmını çekecek gibi görünüyor. Yöneticilerin genel ekonomik durumla ilgili düşünceleri ise bir önceki yıla göre biraz daha kötümser durumda. Yöneticilerin yüzde 15'i (geçtiğimiz yıl bu oran yüzde 3'tü) gelecek yıl ekonomik durumun daha kötüye gideceğini düşünüyor. Ancak banka gelirlerinin artması konusunda iyimser bir hava var. Yöneticilerin yüzde 76'sı banka gelirlerinin artacağını düşünüyor. Ancak istihdam için aynı şeyi söylemek mümkün değil. Yöneticiler devam eden mevzuat değişiklikleri nedeniyle artan maliyetlerin, bankanın personel sayısında azaltmaya gideceği konusunda görüş açıklıyor. ●

"Gelişen ülkeler arasında yer alan **Brezilya, Çin, Hindistan, Türkiye gibi ülkeler yapılacak satın alma yatırımlarının** büyük bir kısmını çekecek gibi görünüyor."